

Rebel·lió

Un relat de: [Daniel N.](#)

Esverat contra el món, així anava. La rebel·lió com a causa, com a començament i final de tot. No tenia gaires alternatives. El cas era que havia d'enfrontar-se al món o provar d'acceptar l'inacceptable. Ell mateix sentia que li bullia l'interior, i que d'alguna manera havia de fer sortir tot el sentiment que duia a dins.

Si bé és cert que gaudia de notables passejades, a les quals la seva ment caminava al ritme dels seus peus, això ho alternava amb estones de sedentarisme interminables, i de rebel·lió de llençar pedres en feia ben poca. El criticaven per aquesta actitud immobilista, però al capdavant era la seva forma de lluitar. Una forma que podia perviure i ser transmesa, més enllà de resums o explicacions dels fets a les hemeroteques.

Per tant calia rebel·lar-se, en la mesura del possible, contra un ordre establert i consolidat que no duia enlloc, en particular no duia al futur. El present era per a la majoria una continuació del passat, i només per a algunes minories era el començament del futur.

Rebel·lar-se contra el que creia injust. Alguns pretenien establir el dubte en afers de primera categoria, com ara els nens pobres o d'altres, un dubte que no podia rebatre, no havia estat amb nens pobres, no podia saber fins a quin punt eren pobres, i sempre hi havia qui deia que en realitat no eren tan pobres com hom pensava, que tiraven endavant i eren en certa manera feliços.

Ell era pobre, i no era un nen. Era feliç en certa manera i es planyia dels qui dipositaven en la realitat entesa des d'un punt de vista pràctic totes les seves energies i esperances. Esperar de la realitat era angoixant, a ell li ho semblava, era un camí de malestar i desengany. Per acabar la vida penedint-se no pas del que no s'ha fet, que en ocasions es poc digne de penediment, sinó del que s'ha fet en excès.

I seguia sent pobre. Lluny d'excessos, tret dels puntuals. Una vida excessiva no l'atreia, no el cridava. Volia passar el més despercebut possible, i fer la lluita sempre sota pseudònim, atrinxerat, sense barricada no hi podia haver lluita, donar la cara era donar la victòria. L'exercit enemic mai no donava la cara, els soldats de l'altre bàndol eren rostres anònims, sense personalitat, uniformats i reemplaçables. Ell no tenia perquè ser diferent.

Tampoc no es barallava acarnissadament. La rebel·lió tenia el seu moment, breu i directe, la resta del temps era preparació d'una manera o una altra per aquest moment fugaç en la seva realització. Els altres moments eren per gaudir dolçament de la vida, sacrificant-se poc i mesuradament.

De res no servia la rebel·lió si no hi havia a l'ambient una situació de crisi, d'opressió, d'esfondrament de valors. Una situació prou aclaparadora, insostenible, inviable. Aleshores era quan la rebel·lió tenia una raó de ser. Els qui veien les realitats no pràctiques de la vida sabien que aquest moment havia d'arribar. Un gruix majoritari vivint el present com a continuació del passat no podia sobreviure gaire sense acabar per adormir-se. I davant la son, el crit.

Enlloc quedarien els profetes del present, els qui creien trobar un ordre al món, els que explicaven la realitat pràctica amb claredat pràctica, posant cada cosa al seu lloc. Com qui explica un edifici ja endinamitat a punt de ser esfondrat. Les runes de l'edifici poc s'assemblaran a la seva estructura original. Però de profetes de l'ara no en faltaven, i de defensors de la injustícia necessària, al seu parer, no hi havia mancances. El subministrament estava garantit.

I tanmateix l'estructura social, basada en la raó pràctica i en el sentit comú pràctic no podia subsistir, per manca de renovació.

La ceguesa de la majoria era destacable. Les mateixes coses de sempre, amb canvis superficials, passaven per noves. La modernitat reciclada no tenia temps per ocupar-se de les injustícies de sempre, ni per els grans temes.

Estimar la natura era un valor transcendent i perdurable, no havia canviat des que l'home és home. Estimar la natura i provar d'entendre-la, en el sentit de trobar-li les maneres de fer per tal de fer-nos la vida més fàcil. La vida a la terra no era una lluita contra la natura, contra una realitat adversa, sinó l'enteniment de la natura i la comprensió d'una realitat sovint incompreensible.

No pensava en la ciència. La mateixa paraula no volia dir res, en tant que tenia interès i prestigi tot el que fos científic n'hi havia tants que s'apuntaven a les seves excel·lències que ja no valia la pena parlar-ne gaire. La ciència era morta. L'havien assassinat els laboratoris farmacèutics per una banda, els sociòlegs i psicòlegs per

una altra, i alguns àvids de renom que li havien acabat per donar l'estocada definitiva. La ciència, en tant que justificació del disbarat, no servia per a res.

La rebel·lió però seguia puixant i constant. N'hi havia hagut en tots el temps. Sempre que algú s'havia erigit en tirà havia tingut els seus rebels, i de la seva tirania havia sortit la mala fama i la mort. En el cap de les persones observadores no es podia destriar la responsabilitat exacta dels ministres i de les figures representatives. Tots eren part de la tirania, i tots mereixien la rebel·lió.

La rebel·lió havia de ser insostenible, perquè el seu origen era la revolta contra una situació al seu temps insostenible. La resposta contra allò insostenible ha de ser necessàriament insostenible. L'opressió del tirà, que pot ser una persona o una majoria de persones, el sistema social, el model de felicitat, sempre deixava serrells per tallar, persones incompreses, minories enormes i agres, vivint una realitat insostenible, potser no pràcticament però si en d'altres àmbits, i finalment també pràctica.

La rebel·lió era del tot necessària. Si fos continuada podria mantenir un estat d'equilibri entre l'ordre establert com a continuació del passat i cert grau d'innovació. Però per a desolació seva la pobresa era necessària, volguda i usada. No tindria cap sentit el privilegi sense la seva absència.

Potser alguns havien après que la vida era lluita, unipersonal i centrada en interessos propers, una mena d'egoisme de grup, que fes gaudir alhora de la comunió i de l'individualisme. Així no havien de preocupar-se dels problemes d'altres grups, altres països o altres continents. La rebel·lió havia de trencar la possible eternitat d'aquest estat de coses. Rebel·lió d'aquells a qui no agrada el paper que els ha tocat interpretar a l'obra.

I ell volia rebel·lar-se contar l'opressió de la rebel·lió. Calia canviar, no en el sentit dolçàs i assumible habitual, sinó d'una manera insostenible. Compartir la insostenibilitat de les minories creixents, de persones poques però alhora moltes, o moltes directament. No acceptava que una majoria de la humanitat hagués de viure en condicions inassumibles. Les excuses relacionades amb el naixement no li feien el pes.

La rebel·lió era una responsabilitat. Perquè tot canviés i el futur fos el que realment és, incertesa, resolta de manera inesperada. Mantenir per mantenir, tot disfressant els vells sistemes de noves formes de relació de la persona amb les altres persones i amb la societat no duia enlloc. Més encara quan la injustícia seguia imperant al món, i quan cap sistema tímid de reforma no aconseguia fruits.

I s'alçarien el pobres, o ja s'estaven alçant, a la seva manera, per tal d'envair els rics, d'entrar a casa seva i instal·lar-s'hi, de fer-los veure de prop la seva injustícia fonamental, d'enfonsar-los i fer-los caure a terra si calia. La rebel·lió seria aleshores un tràmit, un canvi de règim, de model i de posicionament del poder, covat amb petites accions durant un temps previ indeterminat.

Ell creia en la rebel·lió. Notava en l'ambient que hi havia cert sentiment decadent de perpetuïtat al seu voltant. Un sentiment de final de certa mena de problemes, de superació de cert tipus de coses, de que hi havia esdeveniments que ja mai més no podrien tornar a reproduir-se. El seu escepticisme al respecte era gran. A més no semblava que els fets recolzessin aquest estancament.

Els fets eren que la rebel·lió cada cop cridava més fort. Que la injustícia era cada cop més intolerable, que els qui venien ara ho feien en to de pau, però els que vindrien després ho farien més agressivament. La rebel·lió cridava els seus drets, trencar l'opressió de l'exclusivitat, dels qui vivien al dia, l'avui i no pas el demà. La reorganització del món era imprescindible.

Tot i això no tenia presa per rebel·lar-se. Altres ho farien, ell sabia de quina banda estaria, potser n'era víctima i tot, o era percebut com opressor o com defensor de l'opressió. No volia rebel·lar-se avui ni demà. Les coses havien de caure per si soles, com fruites madures, sense la mentida d'arrencar-les de la branca abans d'hora i encetar contranaturals processos posteriors per arribar a un producte final.

La rebel·lió no podia madurar en cambra. Havia de caure per si sola de la branca. La rebel·lió havia de ser una resposta intolerable a una situació intolerable, un daltabaix per a tothom, pels mateixos rebels, pels altres, pels governants i per pobres presumptes que en realitat no són tan pobres.

Ell esperava amb paciència. Que tot plegat seguís igual l'afavoria, la rebel·lió l'afectava només a nivell personal, en la seva vida, mudable i amb canvis. No esperava un capgirament de la societat, tot i que el veia possible i no gaire llunyà a l'horitzó. La rebel·lió acabaria per imposar-se, establint nous criteris, més enllà de qualsevol realitat preexistent, o d'una manera prou profunda com per relativitzar-la severament.